

Socialdepartementet

Lunds universitet
Box 117
221 00 Lund

Uppdrag angående kunskapsproduktion inom området psykosociala insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Lunds universitet i uppdrag att bedriva kunskapsproduktion inom området psykosociala insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Myndigheten får för uppdragets genomförande använda 4 000 000 kronor under 2013.

Medlen ska användas för kunskapsproduktion inom området psykosociala insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Av särskild vikt är att Lunds universitet genom Centrum för Evidensbaserade Psykosociala Insatser (CEPI) fortsätter att utveckla former för brukarmedverkan i kunskapsproduktion inom området.

Lunds universitet (CEPI) ska arbeta i nära samverkan med PRIO-samordningen (Socialdepartementet) för att stödja de åtgärder som regeringen planerar i syfte att göra den nationella kunskapsstyrningen mera sammanhållen, verksamhetsanpassad och strategisk. Universitetet ska också samråda med Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Lunds universitet ska redovisa resultatet av arbetet till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 december 2013. Rapporten ska hänvisa till det diarienummer som bidragsbeslutet har.

En ekonomisk redovisning över hur medlen har använts (intäkter och kostnader) ska lämnas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2014. Medel som inte har förbrukats ska redovisas och återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2014.

Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammar-

kollegiets disposition för budgetåret 2013. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2013. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Den 1 februari 2007 inrättades Centrum för Evidensbaserade Psykosociala Insatser (CEPI) vid Lunds universitet. Målet med centrumet var att bygga upp en nationell stödjepunkt för produktion och spridning av kunskap för vård, stöd, service och rehabilitering för personer med psykisk funktionsnedsättning och för detta gav regeringen etableringsstöd med 20 000 000 kronor mellan 2007 och 2011.

Efter projekttidens utgång bedömde regeringen att det fanns ett fortsatt behov av brukarnära forskning i svenska förhållanden och beviljade ytterligare 8 000 000 kronor i bidrag för 2012 under förutsättning att en extern vetenskaplig utvärdering genomfördes under året.

Den externa utvärderingen konstaterar att CEPI under åren 2007 – 2012 har arbetat med att bygga upp ett kunskapscenter för att i första hand bedriva och initiera forskning inom det psykosociala området för personer med psykiska funktionshinder i enlighet med det femåriga uppdrag som centret tilldelades medel för 2007. Bedömningen av den vetenskapliga kvaliteten är positiv och forskningen som bedrivs är väl anpassad till det behov av kunskapsstöd som finns hos professionella och verksamheter på området.

I CEPI:s uppdrag fanns också en ambition att tillskapa ett svenskt nätverk för forskning på området. Trots flera försök att bjuda in svenska forskare på området har detta inte givit den effekt man hoppats på. Enligt utvärderaren kan detta delvis förklaras med att forskargruppen i CEPI redan utgörs av en stor del av forskarna på området. Ett annat skäl som anges är att CEPI inte har medel att fördela till andra forskare vilket kan antas minska motivationen att delta i ett nätverk. Dock konstateras att flera medlemmar i CEPI har ett starkt engagemang i internationella forskarnätverk.

En viktig aspekt av uppdraget var vidare att förmedla och sprida kunskap och forskningsresultat till berörda parter såsom anställda i kommuner och landsting i Sverige och patienter, brukare och närstående. CEPI har sedan 2007 anordnat en konferens per år i Malmö. Deltagarantalet har ökat från 52 år 2007 till 245 år 2012. I utvärderingen konstateras att uppdraget var att kunskapscentret skulle arrangera motsvarande konferenser i olika delar av landet men tillgången på goda faciliteter har gjort att man valt ha konferenserna i Malmö. CEPI har också utarbetat en tvådagars utbildning till nyckelpersoner inom kommuner och landsting vilka hållits årligen för 24 deltagare.

CEPI:s arbete med brukarmedverkan lyfts särskilt fram i utvärderingen och de beskrivs som en föregångare i Sverige och Norden när det gäller att genomföra reell brukarmedverkan i forskningen.

Sammanfattningsvis har CEPI genomfört forskningsprojekt av god kvalitet och med hög grad av relevans och på så sätt i stor utsträckning bidragit till att utveckla kunskapen på området i Sverige och internationellt. CEPI har även utarbetat underlag till Socialstyrelsens Nationella Riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni och har i uppdrag att följa upp det nationella projektet för att öka kunskapen om och förbättra attityder till människor med psykisk ohälsa som bedrivs av myndigheten för handikappolitisk samordning.

När det gäller arbetet med att etablera forskarnätverk och att förmedla och sprida kunskap på området till professionella, brukare, patienter och närstående samt andra intressenter har centret haft vissa framgångar. Samtidigt har infrastrukturella utmaningar och andra praktiska problem medfört att utvecklingsarbetet inte gått i den takt som man planerat från centrets sida eller utvecklats i enlighet med intentionen. Utvärderarna menar dock att CEPI, under förutsättning att de kan få etableringsstöd under något år till, kan utvecklas till att bli det nationella kunskapscentrum som avsågs.

Skälen för regeringens beslut

CEPI har under sex år erhållit totalt 28 000 000 kronor av regeringen i etableringsstöd för att bygga upp ett nationellt forskarnätverk som kan producera och sprida kunskap om evidensbaserade psykosociala insatser för personer med psykiska funktionshinder. De forskningssatsningar som har gjorts har varit av stort värde för att öka kunskapen på området samtidigt som ambitionen att bygga en stabil, lättillgänglig och långsiktig struktur för att sprida och implementera ny kunskap inte utvecklats med samma goda resultat. CEPI har också samarbetat med bl.a. Handisam och Socialstyrelsen och bedöms i dessa sammanhang spelat en viktig roll för genomförandet av nationella initiativ inom området.

Regeringen avser att med start 2013 förstärka och förbättra statens insatser för kunskapsstöd inom området psykisk ohälsa och anser att CEPI bör bidra i den strukturen bl.a. med att utifrån erfarenheterna av sitt arbete identifiera behovet av kunskapsstöd inom det psykosociala området, formulera strategier för implementering av evidensbaserade psykosociala insatser och följa upp resultatet av implementeringsinsatser. CEPI:s initiativ när det gäller brukarmedverkan i kunskapsproduktion är av särskilt stor betydelse. Regeringen anser att detta område bör utvecklas i samverkan med bl.a. Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) och Socialstyrelsen.

Uppdraget att sprida kunskap bör ses i ett större sammanhang och organiseras på ett sätt som är ändamålsenligt för att göra den statliga kunskapsstyrningen mera sammanhållen, verksamhetsanpassad och strategisk.

För att CEPI:s erfarenheter ska kunna tas tillvara i en struktur för långsiktig statlig kunskapsstyrning och för att säkerställa att den forskningsmiljö som byggts upp sedan 2006 inte förlorar kraft genom en hastig förändring av de finansiella förutsättningarna bör Lunds universitet ha uppdraget att bedriva verksamheten även under 2013. Regeringen anser dock att forskningsmedel i princip ska fördelas i konkurrens av de forskningsfinansierande myndigheterna, som har kompetens för detta och en beredningsprocess som säkerställer kvalitet och likabehandling mellan olika forskningsprojekt.

Det är angeläget att CEPI:s arbete sker i fortsatt nära samverkan med regeringen genom PRIO-samordningen (Socialdepartementet), SKL och Socialstyrelsen.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Anders Printz

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/Ba
Utbildningsdepartementet/F
Utbildningsdepartementet/UH
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ek
Regeringskansliets internrevision
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Myndigheten för handikappolitisk samordning
Myndigheten för vårdanalys
Socialstyrelsen
Statens beredning för medicinsk utvärdering
Centrum för Evidensbaserade Psykosociala Insatser
Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa
Sveriges Kommuner och Landsting

